

بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و فرهنگی والدین بر مهارت‌های اجتماعی - توسعه‌ای نوجوانان شهر شهرضا

منصور حقیقتیان^۱، زینب متقی^{۲*}، رضا اسماعیلی^۳

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۹/۲۹

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۱۱/۳۰

DOI: 10.30495/jisds.2022.63709.11617

چکیده

توسعه اجتماعی مستلزم وجود مهارت‌های اجتماعی گوناگون در بین افراد جامعه می‌باشد و این مهارت‌ها می‌تواند در افزایش بهره‌وری کار و مقابله افراد با آسیب‌های اجتماعی و پیشگیری آنها نقش بسزایی داشته باشند. با توجه به پیچیدگی‌های روزافزون دنیای معاصر، کسب مهارت اجتماعی نقش بسیار مهمی در زندگی نوجوانان بازی می‌کند. از طرف دیگر، نقش والدین در تربیت و جامعه‌پذیری فرزندان و آموزش مهارت‌ها به آنها، هنوز قابل توجه است. از این رو، پژوهش حاضر به بررسی میزان تاثیرمولفه‌های سرمایه اجتماعی و فرهنگی والدین بر مهارت اجتماعی دانش‌آموزان در شهر شهرضا می‌پردازد. از دیدگاه جیمز کلمن در باره سرمایه اجتماعی و نظرات پییر بوردیو در باره سرمایه فرهنگی به عنوان مبانی نظری استفاده شد. این تحقیق با روش پیمایش و ابزار پرسشنامه انجام شده است. جامعه آماری تحقیق شامل تمام دانش‌آموزان شهر شهرضا در مقطع ابتدایی و متوسطه اول می‌شد که از آنها با استفاده از فرمول کوکران، تعداد ۳۸۳ دانش‌آموز ابتدایی در بازه سنی (۱۴-۱۱) به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و تصادفی ساده انتخاب شدند. پرسشنامه از اعتبار صوری برخوردار بود و آلفای پایایی برای سرمایه اجتماعی والدین برابر ۰/۷۸ و برای مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان برابر ۰/۸۹ بود. نتایج تحقیق نشان داد که رابطه بین ساختار خانواده ($r=0.31$)، رابطه والدین با فرزندان ($r=0.38$)، نظارت والدین بر رفتار فرزندان ($r=0.30$)، و مشارکت والدین در امور فرزندان ($r=0.52$) با مهارت‌های اجتماعی رابطه‌ای معنادار بود. تحلیل رگرسیون نشان داد مولفه‌های سرمایه اجتماعی و فرهنگی والدین توانست ۳۱ درصد تغییرات مهارت اجتماعی دانش‌آموزان را تبیین کند.

واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی، ساختار خانواده، رابطه والدین با فرزندان، نظارت بر امور فرزندان، مهارت‌های اجتماعی.

^۱ دانشجوی دکتر، گروه جامعه‌شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران

(Email: mansour_haghighatian@yahoo.com)

^۲ دانشیار، گروه جامعه‌شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران (نویسنده مسئول)

(Email: zeinab.motaghi@gmail.com)

^۳ گروه مطالعات فرهنگی، واحد خوراسگان، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

(Email: esmaili40@yahoo.com)

مقدمه و بیان مسئله

خانواده اولین و مهمترین نهاد در تاریخ و تمدن انسانی است که افراد بشری در آن با شیوه‌های زندگی جمعی و تفاهم و سازگاری با دیگران آشنا می‌گردند. خانواده مناسب‌ترین بستر فعلیت یافتن قابلیت‌ها و استعدادها و توانایی‌های انسانی است و بخش عظیمی از ابعاد شخصیت افراد همچون رفتارهای اجتماعی، مسوولیت‌پذیری، تحمل و بردباری در برابر دیگران و واکنش‌های عاطفی در آن شکل می‌گیرد (نوابخش، ۱۳۹۰). نشانه‌های عرفی شدن در دو سطح نمودهای فردی و اجتماعی شناسایی شده است. به این ترتیب، مطالعه تجربی این فرآیند در ایران نیز با جستجوی حضور و غیاب و شدت و ضعف این نشانه‌ها ممکن خواهد بود. (نوابخش، مهرداد، ۱۳۹۸) بسیاری از تحقیقات نشان از آن دارند که وجود برخی مهارت‌های اجتماعی مانند توانایی ایجاد روابط متقابل با دیگران، توانایی تصمیم‌گیری، مهارت همکاری و مشارکت داشتن با دیگران و مهارت کنترل خشم و هیجانات روحی نقش بسزایی در توسعه اجتماعی-فرهنگی جوامع دارد. پیشرفت‌های علمی و گسترش فزاینده و وسیع رسانه‌های جمعی باعث شده که جهانی که نوجوانان امروزی در آن زندگی می‌کنند به سرعت متحول و در نتیجه پیچیده شود. این مسئله ایجاب می‌کند که نوجوانان و جوانان امروزی بسیار بیشتر از دوره‌های پیشین، دارای مهارت‌های اجتماعی خاصی باشند تا بتوانند به صورت جدی و معنادار دنیای اطراف خود را درک کرده و در آن به ایفای نقش بپردازند. آلبرت بندورا^۱ (۱۹۸۶) در نظریه شناختی-اجتماعی خود ادعا می‌کند که تمامی رفتارهای انسان به جز واکنش‌های اولیه (مثلاً پلک زدن یا به بیرون پرت کردن دست‌ها هنگام به هم خوردن تعادل) آموختنی هستند. این یادگیری اجتماعی از طریق مدل‌سازی و تقلید رفتارهای بزرگسالانی چون والدین، معلمان و همسالان می‌باشد. کودکان در دوران نوزادی مثل والد هم‌جنس خود راه می‌روند و صحبت و رفتار می‌کنند. اما بعدها گویش همسالان خود را یاد می‌گیرند و در صحبت از آن‌ها پیروی می‌نمایند. دومین عنصر اصلی نظریه بندورا، بازخوردها و تقویت‌هایی است که دیگران در قبال رفتارهای فرد از خود نشان می‌دهند (هارجی و همکاران، ۱۳۸۶: ۱۵-۱۴). از جمله متغیرهای مهم و تاثیرگذار بر توسعه مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان سرمایه اجتماعی و فرهنگی والدین است. به اعتقاد کلمن، اگر کیفیت روابط بین اعضای یک گروه اجتماعی، از جمله خانواده به گونه‌ای باشد که اعضا بتوانند از ظرفیت‌ها و اندوخته‌های یکدیگر استفاده کنند می‌توان گفت آن گروه دارای سرمایه اجتماعی است. بنابراین اگر رابطه بین والدین و فرزندان صمیمانه نباشد و یا والدین چندان در اختیار فرزندان نباشند دارایی‌ها و اندوخته‌های فرهنگی و علمی آن‌ها به فرزندان انتقال نمی‌یابد (کلمن، ۱۳۷۷؛ ۱۹۸۸). به اعتقاد بورديو، کنش‌های فرهنگی‌ای که به ظاهر بی‌طرفانه هستند مانند بازی و تفریح کردن، نیز در اصل واجد مهارت آموزشی‌های اجتماعی و مادی مانند رقابتی بودن یا اعتماد به نفس داشتن هستند (بورديو، ۱۹۸۵) بسیاری از دانشمندان و صاحب‌نظران علوم اجتماعی بر این باورند که ترکیب و همگرایی فناوری‌های ارتباطی و تجدید ساختار نظام سرمایه‌داری در دهه‌های اخیر ما را وارد عصر تازه‌ای کرده است. «دانیل بل» آنرا «جامعه فراصنعتی»، «امانوئل کاستلز» جامعه شبکه‌ای و بعضی آنرا «جامعه اطلاعاتی» نامیده‌اند، جامعه‌ی اطلاعاتی را جامعه‌ای می‌دانند که در آن دسترسی به اطلاعات، افزایش یافته‌ها و اطلاعات اهمیت زیادی در زندگی روزمره پیدا کرده و سبب تغییراتی در ساختارهای شغلی شده است. به سبب گسترش دامنه‌ی تأثیر رسانه‌های جمعی، مخصوصاً ماهواره و اینترنت و سایر فناوری‌های اطلاعاتی، جامعه‌ی اطلاعاتی امروزه بعدی جهانی پیدا کرد و منحصر به کشور خاصی نمی‌شود. از این رو مطالعه میزان نفوذ و تاثیرگذاری مولفه‌های سرمایه اجتماعی و فرهنگی والدین بر مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان حائز اهمیت می‌شود. (نوابخش و همکاران، ۱۳۹۸)

پیشینه تحقیق

باید خاطر نشان ساخت که مطالعاتی که در آنها سرمایه اجتماعی و فرهنگی به عنوان متغیر مستقل به کار گرفته شده‌اند بیشتر بر نقش

^۱ Bandura

آنها در پیشرفت تحصیلی فرزندان بوده و کمتر به نقش آنها در رابطه با مهارت‌های اجتماعی بوده است، بنابراین در پیشینه برخی تحقیقات که به طور غیرمستقیم با تحقیق حاضر ربط دارند آورده می‌شوند.

جانعلیزاده چوب‌بستی و همکاران (۱۳۹۰) در مقاله «سرمایه فرهنگی و موفقیت تحصیلی: ارزیابی تجربی مدل‌های نظری»، با استفاده از یک نمونه ۳۶۹ نفری از دانش‌آموزان دوره راهنمایی و متوسطه شهرستان جوین به این نتیجه رسیدند که هر چند شاخص‌های گوناگون سرمایه فرهنگی در همه طبقات اقتصادی رابطه معنی‌داری با موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان داشت ولی متغیر دانش والدین از نهاد آموزشی قوی‌ترین رابطه را در این مسئله داشته است (ص: ۹۴).

زیا آیینی (۱۳۹۵) در تحقیقی با عنوان "بررسی تاثیر انواع سرمایه (اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی) خانواده بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان (مطالعه موردی شهر تهران)" متوجه شد که همه سرمایه‌های یاد شده رابطه مثبت و معنی‌داری بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان داشتند. نتایج آزمون رگرسیون نشان داد که تغییرات این سرمایه‌ها نزدیک به ۰/۹۴۸ در عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تاثیر داشتند (آیینی، ۱۳۹۵: ۱۳۶).

نوغانی (۱۳۸۶) در تحقیق خود با عنوان "تاثیر نابرابری سرمایه فرهنگی بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی در دست‌یابی به آموزش عالی" با استفاده از نمونه ای ۱۶۶۷ نفری از دانش‌آموزان دختر و پسر پیش‌دانشگاهی مدارس دولتی و غیرانتفاعی در استان خراسان در سال تحصیلی ۸۱-۸۰، رابطه بین سرمایه‌های فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، و پیشینه تحصیلی دانش‌آموزان را با احتمال قبولی آنها در دانشگاه مطالعه نمود. نتایج تحقیق نشان داد که از بین مجموع متغیرهای مستقل، تنها سرمایه اجتماعی والدین سهم معناداری در تبیین واریانس نمره کل دانش‌آموزان نداشت (ص، ۹۳).

چنگک^۱ (۲۰۱۲) در «سرمایه فرهنگی، سرمایه اقتصادی و موفقیت تحصیلی: شواهدی از تایوان» با به کارگیری داده‌های حاصل از «پیمایش طولی آموزشی تایوان»^۲ که بر روی ۱۲۵۲۷ نفر از دانش‌آموزان کلاس یازدهم دبیرستان انجام شده بود، تاثیر سرمایه‌های فرهنگی و اقتصادی والدین را بر عملکرد آموزشی فرزندان مطالعه کرد. یافته‌های او نشان داد که بین سرمایه فرهنگی خانواده‌ها و سرمایه اقتصادی آنها رابطه مثبت، قوی و معنی‌دار وجود داشت و این مسئله تاثیر چشمگیری بر سرمایه فرهنگی دانش‌آموزان داشت و این که سرمایه فرهنگی دانش‌آموزان نیز تاثیر بسزایی روی موفقیت تحصیلی آنها داشت.

هوانگ (۲۰۰۸) در تحقیق خود با عنوان "سرمایه اجتماعی و موفقیت دانش‌آموزان دبیرستانی در نروژ"، وضعیت تحصیلی ۱۲۰۰۰ نفر دانش‌آموزان ۱۹-۱۳ را بررسی نمود. متغیرهای مستقل شامل روابط دانش‌آموزان با والدین و دوستان، انطباق با مدرسه، تحصیلات والدین، اندازه مدرسه و موقعیت اقتصادی خانواده می‌شد. نمره دانش‌آموز در سه درس ریاضی، انگلیسی، و زبان نروژی به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شد. نتایج نشان داد سرمایه فرهنگی (تحصیلات والدین) و سرمایه اقتصادی خانواده تاثیر مثبت (روابط خوب والدین و فرزندان، روابط با دوستان و معلم‌ها) روی موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان دارد.

گریزل (۲۰۰۷) در پژوهشی به تفاوت نقش حمایتی والدین در ایجاد دلبستگی و مهارت‌های اجتماعی پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که دختران نسبت به پسران، مهارت‌های اجتماعی بالاتری برای غلبه بر اضطراب اجتماعی داشتند.

مبانی نظری

سرمایه اجتماعی انبوهی از منابع بالفعل یا بالقوه ای را که به مالکیت یک شبکه ای دوام دار متصل اند نشان می‌دهد. هم چنین بیان می‌کند که ارزش پیوندهای یک فرد (یا حجم سرمایه اجتماعی متعلق به یک عامل) به تعداد اتصالاتی که می‌تواند آنها را بسیج نماید و به حجم سرمایه (فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی) متعلق به هریک از اتصالات، بستگی دارد. بورديو تعامل بین اتصالات و سرمایه پولی و فرهنگی را با این مثال توضیح می‌دهد: اعضای حرفه‌هایی از قبیل وکلا یا پزشکان، که از سرمایه اجتماعیشان مشخصاً

¹ Shiah-Tarnng Cheng

² Taiwan Educational Panel Survey

سرمایه اتصالات اجتماعی، شأن و احترام - برای کسب اعتماد یک گروه، مشتری از طبقه بالای جامعه و یا حتی برای به دست آوردن یک شغل سیاسی بهره می‌برند در واقع از اتصالات و سرمایه پولی و فرهنگی خود سود جسته اند. و معتقد است آنانی که فقط به تحصیلات خود تکیه می‌کنند، آسیب پذیرترین افراد در روند سقوط اعتبار هستند، نه فقط به دلیل اینکه دارای هیچ اتصالاتی نیستند بلکه به این دلیل که سرمایه فرهنگی ضعیفشان دانش آنها را در باره تلاطم‌های بازار اعتبارات کم می‌کند (فیلد، ۱۳۸۸). کلمن سرمایه اجتماعی را وسیله ای جهت تبیین نحوه همکاری و تعاون افراد بایکدیگر می‌داند که هزینه تعاملات آنها را کاهش می‌دهد. نتیجه این که او بر سودمندی سرمایه اجتماعی تاکید می‌ورزد و آن را منبعی برای همکاری، روابط دو جانبه و توسعه اجتماعی می‌داند (فیلد، ۱۳۸۸).

سرمایه اجتماعی شیئی واحد نیست، بلکه انواع چیزهای گوناگونی است که دو ویژگی مشترک دارند: همه آنها شامل جنبه ای از یک ساخت اجتماعی هستند، و کنش‌های معین افرادی را که در درون ساختار هستند تسهیل می‌کنند. سرمایه اجتماعی، مانند شکل‌های دیگر سرمایه مولد است و دستیابی به هدف‌های معینی را که در نبودن آن دست یافتنی نخواهد بود امکان پذیر می‌سازد. سرمایه اجتماعی، مانند سرمایه فیزیکی و سرمایه انسانی کاملاً تعویض پذیر نیست. اما نسبت به فعالیت‌های بخصوصی تعویض پذیر است. شکل معینی از سرمایه اجتماعی که در تسهیل کنش‌های معینی ارزشمند است ممکن است برای کنش‌های دیگر بی‌فایده یا حتی زیانمند باشد. سرمایه اجتماعی نه در افراد و نه در ابزار فیزیکی تولید قرار دارد (کلمن، ۱۳۷۷ ص ۴۶۲).

ویگوتسکی^۱ (۱۹۸۷)، از اهمیت تعامل و ارتباط متقابل میان همسالان حمایت می‌کند و بیان می‌دارد که این امر ظرفیت هوشی و اجتماعی کودک را توسعه می‌بخشد در نتیجه می‌توان گفت کودک از طریق ارتباط با همسالان تجربه کسب می‌کند و افکار، تعاملات اجتماعی را درونی می‌سازد. پس آنها را هماهنگ نموده و در نهایت مهارت‌های اجتماعی را استحکام می‌بخشد. تاکید ویگوتسکی بیشتر بر تعامل بین فرد و زمینه اجتماعی اوست. ویگوتسکی، مهارت‌های اجتماعی را تعیین کننده رشد شناختی می‌داند. پس باید محیط اجتماعی را استحکام بخشید تا رشد شناختی انسان‌هایی که در آن محیط پرورش می‌یابند، بهبود می‌یابد. به اعتقاد او دانش‌ها و نگرش‌ها و ارزش‌های فرد در جریان تعامل با دیگران تحول می‌یابد (سیف، ۱۳۸۶: ۲۲۰). او یادگیری را به عنوان یک فرایند اجتماعی در نظر گرفت که بر اهمیت تعاملات اجتماعی برای تحول شناختی کلی تاکید می‌کند (خانزاده، ۱۳۸۹: ۶).

چارچوب نظری

علاوه بر سازمان‌ها که سرمایه اجتماعی را پدید می‌آورد نهادهای دیگری مثل خانواده در دستیابی هدف و تسهیل کردن موثر است سرمایه اجتماعی خانواده که مهارت اجتماعی فرزندان را تحت تاثیر قرار میدهد که در ادامه به برخی از آنها اشاره می‌شود. به تعبیر پاتنام^۲ همکاری و تعاون داوطلبانه در جایی که ذخیره و انباشت اساسی از سرمایه اجتماعی در قالب قواعد مبادله و شبکه‌های تعهد مدنی وجود داشته باشد به آسانی صورت می‌گیرد. در واقع این مفهوم، سرمایه اجتماعی به پیوندها، میان اعضای یک شبکه به عنوان منبع با ارزش اشاره دارد که با خلق هنجارها و اعتماد متقابل موجب تحقق اهداف اعضا می‌شود (از کیا و غفاری ۱۳۸۳).

پاتنام می‌گوید که سرمایه اجتماعی بی‌ضرر است و تنها مقداری هزینه دارد، فوکویاما سرمایه اجتماعی را خیر عمومی هم برای اقتصاد و هم برای کل جامعه می‌داند و تنها بعدها از اثرات منفی آن یاد می‌کند. پاتنام نه تنها از اثرات منفی سرمایه اجتماعی بلکه از اثرات منفی سرمایه فیزیکی و همچنین سرمایه انسانی یاد می‌کند و به ترتیب اسلحه و شکنجه را مثال می‌زند که البته احتمال اثرات منفی تولید شده توسط سرمایه اجتماعی را بیش از سرمایه فیزیکی و انسانی برآورد می‌کند. اعتماد نقش مهمی را در مفهوم فوکویاما از سرمایه اجتماعی بازی می‌کند و او نتایج منفی سرمایه اجتماعی را با استفاده از ایده "شعاع اعتماد" تشریح می‌نماید.

¹ Vygotsky

² Putnam

هرچه «شعاع محور اعتماد» محدود به اعضای خود گروه باشد، احتمال بروز اثرات منفی بیشتر می‌شود. بورديو و کلمن نیز درباره وجوه منفی سرمایه اجتماعی مطلع بوده‌اند اما در کل همه آنها به اندازه کافی به این وجوه منفی نپرداخته‌اند. کارکردهای مثبت سرمایه اجتماعی: تسهیل کنش متقابل، کاهش هزینه مبادلات، افزایش عملکرد دستگاه‌ها و کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی مانند فساد، فحشاء، رشوه خواری از نتایج و کارکردهای مثبت وجود سرمایه اجتماعی است و برعکس در صورت کاهش این سرمایه رشد این موارد منفی خواهد بود. وجوه منفی سرمایه اجتماعی از دو جنبه بررسی می‌گردد؛ یکی تأثیر سرمایه اجتماعی در تقویت نابرابری زیرا فواید سرمایه اجتماعی به شکل نابرابر توزیع شده است، و افراد دارای اتصالات بیشتر از مزایای آن بیشتر بهره می‌گیرند و دیگری نقش سرمایه اجتماعی در حمایت از رفتارهای ضد اجتماعی است مانند همبستگی اجتماعی میان گروه‌های مخرب، حال چه این مخرب بودن ویژگی و هدف آگاهانه آنها باشد و چه محصول جانبی و ناخواسته آنها. در میان متفکرین، کارکردهای منفی سرمایه اجتماعی: تثبیت نابرابری‌های اجتماعی، از دست دادن خلاقیت و آزادی افراد در پی حمایت گروهی و تقویت همبستگی، تشویق و ترغیب نژادپرستی در پی تأکید بیش از حد بر گروه و شبکه اجتماعی خاص، اثر سوء قدرت شبکه‌های اجتماعی به جهت ارضاء نیازهای احساسی و کم شدن وابستگی زوج‌ها در خانواده و سرمایه اجتماعی به عنوان ابزاری در اختیار نخبگان جامعه است تا به وسیله آن بر دامنه امتیازات خود بیافزایند (فیلد، ۱۳۸۸). در تعریف نظریه سرمایه اجتماعی به عنوان منبعی جهت «کنش جمعی» تلقی می‌گردد و این منبع علاوه بر آگاهی و توجه نسبت به امور عمومی اجتماعی (شناخت (سیاسی - یعنی آگاهی که موجب علاقمندی و دل‌نگرانی است، شامل هنجارهای اعتماد (اعتماد عمومی یا تعمیم یافته و) مدنی / اعتماد نهادی، هنجارها و یا رفتارهای معامله کتقابل (همیاری (که در درون شبکه اجتماعی عمل می‌کنند و عناصر ساختاری شبکه‌ها و مشارکت‌های رسمی و غیر رسمی می‌باشد. نتایج سرمایه اجتماعی در داخل شبکه شامل مجموعه‌ای از کنش‌های جمعی در اشکال و اندازه‌های مختلف است. بنابراین مجموعه عناصر مفهومی سرمایه اجتماعی در این تحقیق در بعد شناختی و ذهنی، عبارتند از اعتماد عمومی، اعتماد نهادی و آگاهی و توجه به امور عمومی، سیاسی و یا اجتماعی و در بعد عینی، عبارتند از مشارکت رسمی، مشارکت غیر رسمی خیریه‌ای، مشارکت غیر رسمی مذهبی و مشارکت غیر رسمی همیارانه که مجموعاً هفت عنصر مفهومی سرمایه اجتماعی را شامل می‌گردند و میانگین نمره عناصر هفت گانه مذکور در نواحی، نمره سرمایه اجتماعی آن منطقه را تشکیل می‌دهد. ب) بحث سرمایه اجتماعی جابجایی منابع بالقوه سرمایه را امکان پذیر می‌داند و فاصله میان جنبه‌های جامعه شناختی و اقتصادی را می‌کاهد. این ویژگی‌ها باعث جلب نظر سیاست‌گذارانی می‌شود که به دنبال راه‌های کم‌هزینه‌تر و غیر اقتصادی برای مسائل اجتماعی اند (نوابخش، فدوی ۱۳۸۷: ۵۲)

فرضیه‌های تحقیق

در تحقیق حاضر با توجه به مبانی نظری و پیشینه تحقیق، متغیرهای رابطه والدین با فرزندان، تحصیلات والدین، نظارت والدین بر رفتار فرزندان، ساختار خانواده و مشارکت خانواده در امور فرزندان به عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته شده و رابطه آنها با مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان (به عنوان متغیر وابسته) مورد آزمون قرار گرفتند.

روش تحقیق

تحقیق حاضر بر اساس هدف، در زمره تحقیقات کاربردی است ولی از لحاظ روش در زمره تحقیقات پیمایشی از نوع علی - همبستگی است. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته ۶۵ سوالی استفاده شد. جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه دانش‌آموزان سال آخر مقطع ابتدایی و متوسطه اول شهر شهرضا در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ تشکیل می‌دهند. بنا بر فرمول کوکران ۳۸۳ نفر جهت نمونه انتخاب شدند. در تحقیق حاضر، از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و سهمیه‌ای استفاده شد. بدین

صورت که بعد از تعیین حجم نمونه، پرسشنامه‌ها به نسبت مساوی بین دو گروه زن و مرد و به شیوه تصادفی تقسیم گردیدند. اعتبار پرسشنامه از نوع اعتبار محتوایی و صوری است. برای سنجش پایایی از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد که آلفای پایایی برای سرمایه اجتماعی والدین برابر ۰/۷۸ و برای مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان برابر ۰/۸۹ بود.

یافته‌های تحقیق

یافته‌های توصیفی

در جدول شماره ۱، توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس برخی متغیرها گزارش شده است. همانگونه که مشاهده می‌شود سطح فرهنگی خانواده پاسخگویان در حد متوسط رو به بالا می‌باشد چون درصد کمی از والدین دارای تحصیلات زیر دیپلم هستند و درصد قابل توجهی دارای تحصیلات لیسانس و بالاتر می‌باشند. هم چنین می‌توان حدس زد که توانایی اقتصادی خانواده‌ها مناسب باشد زیرا که درصد نسبتاً پایینی مستاجر بوده و درصد نسبتاً بالایی از مادران شاغل هستند.

جدول شماره ۱، توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس برخی متغیرها

جنسیت	فراوانی	درصد
دختر	۱۵۹	۰,۵۲
پسر	۱۴۷	۰,۴۸
صاحب ملک	۲۵۶	۸۳,۷
مستاجر	۵۰	۱۶,۳
تحصیلات مادر	فراوانی	درصد
ابتدائی، سیکل	۵۰	۱۶,۳
دیپلم	۱۶۰	۵۲,۳
فوق دیپلم و لیسانس	۷۳	۲۳,۹
فوق لیسانس و بالاتر	۲۳	۷,۵
تحصیلات پدر	فراوانی	درصد
ابتدائی، سیکل	۸۶	۲۸,۱
دیپلم	۱۳۲	۴۳,۱
فوق دیپلم و لیسانس	۵۵	۱۸,۰
فوق لیسانس و بالاتر	۳۳	۱۰,۸
شغل مادر	فراوانی	درصد
خانه دار	۱۶۷	۵۴,۶
کار موقت	۶۷	۲۱,۹
کار دائم	۷۲	۲۳,۵
با پدر و مادر	۲۸۱	۹۱,۸
فقط مادر	۱۴	۴,۶
فقط پدر	۴	۱,۳
غیر از پدر و مادر	۷	۲,۳

یافته‌های اسنباطی

به منظور بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون کولموگروف - اسمیرنف استفاده شده است.

جدول (۲): مقایسه توزیع متغیرهای تحقیق با توزیع نرمال

متغیرها	آماره	سطح معناداری
نظارت والدین	۱,۱۹۳	.۱۱۶
رابطه والدین	۱,۰۹۸	.۱۷۹
ساختار خانواده	۱,۶	.۰۵۳
انتظارات والدین	۱,۲۱۹	.۱۰۲
مشارکت والدین	۱,۰۷۸	.۱۹۶
مهارت‌های اجتماعی	۱,۰۶	.۰,۷۲

نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنف در جدول (۲) نشان می‌دهد که سطح معناداری برای متغیرهای این تحقیق بیشتر از ۰/۰۵ است، بنابراین آماره اسمیرنف در خصوص متغیرها در سطح ۰/۰۵ خطا معنی دار نبوده و بنابراین توزیع متغیرها نرمال می‌باشد.

آزمون فرض‌ها (ضریب همبستگی)

جدول شماره (۳) نتیجه آزمون فرضیه‌ها را نشان می‌دهد. با توجه به اینکه متغیرها دارای توزیع نرمال هستند از ضریب همبستگی پیرسون استفاده می‌شود.

جدول (۳) ضریب همبستگی بین متغیرهای مستقل و متغیر وابسته

متغیر	ضریب همبستگی	مهارت اجتماعی
رابطه والدین	ضریب همبستگی	۰/۴۴۵
	سطح معناداری	۰/۰۰۳
نظارت والدین	ضریب همبستگی	۰/۱۱۵
	سطح معناداری	۰/۰۶۱
ساختار خانواده	ضریب همبستگی	۰/۳۷۷
	سطح معناداری	۰/۰۱۱
انتظارات والدین	ضریب همبستگی	۰/۲۷۷
	سطح معناداری	۰/۰۳۱
مشارکت والدین	ضریب همبستگی	۰/۳۷۴
	سطح معناداری	۰/۰۱۷

نتایج جدول (۳) نشان می‌دهد که سطح معناداری متغیرهای رابطه والدین با فرزندان، ساختار خانواده، انتظارات والدین، مشارکت والدین و مهارت‌های اجتماعی از ۰/۰۵ (مقدار سطح خطا) کوچک‌تر است، بنابراین رابطه این متغیرهای مستقل با مهارت‌های اجتماعی رابطه معناداری است.

جدول (۳) هم چنین نشان می‌دهد که سطح معناداری بین نظارت والدین و مهارت اجتماعی برابر ۰/۰۶۱ است و از ۰/۰۵ (مقدار سطح خطا) بزرگتر است، بنابراین بین دو متغیر رابطه معناداری وجود ندارد.

جدول (۴): شاخص‌های کلی برازش تحلیل مسیر

شاخص	مقدار
کایاسکوئر نسبی (CMIN/DF)	۱۵,۶۶
P	۰,۰۰۰
شاخص نیکوئی برازش (GFI)	۰,۹۸۸
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	۰,۰۳۸
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	۰,۹۸۱
شاخص مقایسه تطبیقی با مدل مستقل (NFI)	۰,۹۸۱

نتایج حاصل از اطلاعات ارائه شده در جدول (۴) به شرح زیر می‌باشد:

شاخص کای اسکوئر نسبی مدل ۱۵/۶۶ و مقدار P بزرگتر از ۰/۰۵ است به همین دلیل مقدار کایاسکوئر برای الگو قابل قبول است و می‌توان نتیجه گرفت که بین ماتریس واریانس و کوواریانس مشاهده شده با ماتریس واریانس و کوواریانس بازتولید شده تفاوت معناداری وجود ندارد.

GFI برای الگو ۰/۹۸۸ است که نشان می‌دهد بین ماتریس واریانس و کوواریانس بازتولید شده و ماتریس واریانس و کوواریانس مشاهده شده تفاوت چندانی وجود ندارد و این نشان از برازش خوب الگو دارد.

در مدل ارائه شده CFI برابر ۰,۹۸۱ است که نشان می‌دهد مدل از برازش کاملاً خوبی برخوردار است.

NFI مدل تحقیق حاضر برابر ۰,۹۸ است که نشان می‌دهد مدل از برازش بسیار خوبی برخوردار است.

با توجه به اینکه RMSEA مدل برابر با ۰,۰۳۸ است، از برازش قابل قبولی برخوردار است.

با توجه به مطالب بالا می‌توان نتیجه گرفت که شاخصهای کلی نشان از برازش خوب الگو توسط داده‌ها دارد و یا به عبارتی می‌توان گفت که داده‌های جمع‌آوری شده به خوبی الگو را مورد حمایت قرار می‌دهند.

الگو معادلات ساختاری به همراه ضرایب رگرسیونی در شکل ۴-۱ ارائه شده است.

نوع دیگر از روابط بین متغیرهای مکنون در مدل معادلات ساختاری از نوع اثر مستقیم^۱ می‌باشد. اثر مستقیم در واقع یکی از اجزاء سازنده مدل‌های معادلات ساختاری است و رابطه جهت‌داری^۲ را میان دو متغیر نشان می‌دهد. این نوع اثر در واقع بیان‌گر تأثیر خطی علی فرض شده یک متغیر بر متغیر دیگر است. در درون یک مدل هر اثر مستقیم، رابطه‌ای را میان یک متغیر وابسته و متغیر مستقل، مشخص و بیان می‌کند. اگرچه یک متغیر وابسته در یک اثر مستقیم دیگر می‌تواند متغیر مستقل باشد و برعکس. در این تحقیق به دلیل تعدد متغیرهای مستقل و وجود خود همبستگی بین برخی از متغیرهای مستقل برای پاسخ به فرضیات تحقیق از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) به روش کمترین توان دوم جزئی^۳ (PLS) با استفاده از نرم افزار SMARTPLS استفاده شده است

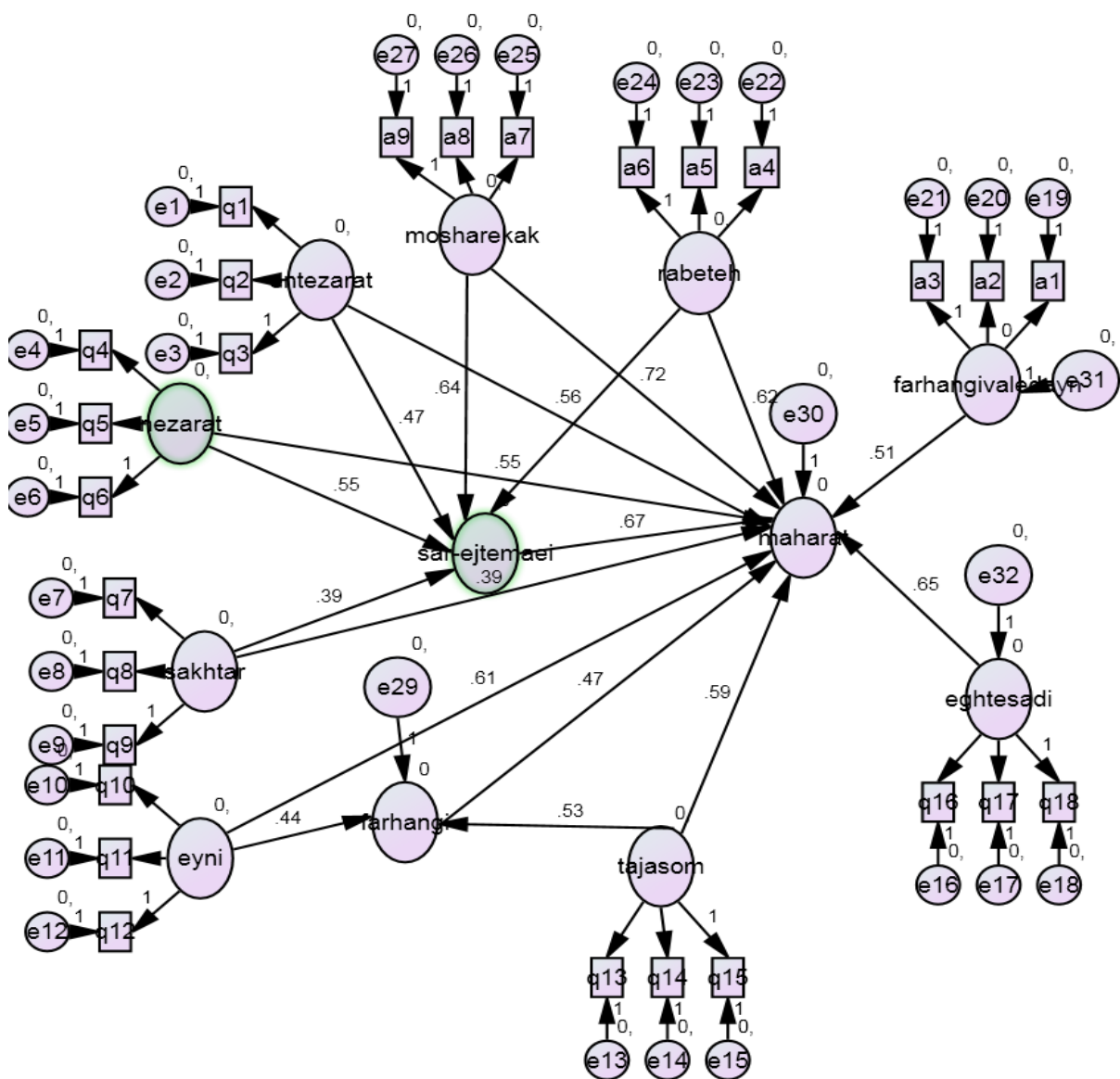
در ادامه و در راستای تعیین برازش مدل تحقیق، به آزمون مدل پژوهش پرداخته شد. در همین راستا جداول زیر نشان می‌دهد که بین متغیر سرمایه اجتماعی به عنوان متغیر مستقل و مهارت‌های اجتماعی به عنوان متغیر وابسته رابطه معناداری وجود دارد.

نتیجه آزمون فرضیه اول مبنی بر وجود رابطه معنادار بین سرمایه اجتماعی والدین و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان در جدول شماره (۶) آورده شده است.

¹ Direct Effect

² Directional

³ Partial Least Square

شکل (۱): الگوی معادلات ساختاری

جدول (۶)- نتایج ضرایب همبستگی و اعداد معناداری مدل پژوهش برای فرضیه اصلی

مولفه	t	ضریب مسیر	ضریب همبستگی	سطح معناداری	نتیجه
سرمایه اجتماعی والدین بر مهارت اجتماعی	۱۲,۲۹	.۶۷	.۴۵	.۰۰۱	تایید

همانطور که در جدول ۶ مشخص است مقدار t میان سرمایه اجتماعی والدین بر مهارت اجتماعی برابر ۱۲/۲۹ می‌باشد و بیشتر از ۱/۶۴ برآورد شده است و همچنین سطح معناداری در این مسیر از ۰/۰۵ کمتر است، لذا می‌توان بیان نمود که فرض محقق با ۹۵ درصد اطمینان تایید می‌شود. میزان ضریب مسیر میان سرمایه اجتماعی والدین بر مهارت اجتماعی برابر ۰/۶۷ می‌باشد. فرضیه دوم ادعا دارد که بین رابطه والدین با فرزندان و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان ارتباط وجود دارد. نتیجه آزمون این فرضیه در جدول شماره (۷) آمده است.

جدول ۷- نتایج ضرایب همبستگی و اعداد معناداری مدل پژوهش برای فرضیه دوم

مولفه	t	ضریب مسیر	ضریب همبستگی	سطح معناداری	نتیجه
رابطه والدین بر مهارت اجتماعی	۱۲,۰۳	۰,۶۲	۰,۳۸	۰,۰۱	تایید

همانطور که در جدول ۷ مشخص است مقدار t میان رابطه والدین بر مهارت اجتماعی برابر ۱۲/۰۳ می باشد و بیشتر از ۱/۶۴ برآورد شده است و همچنین سطح معناداری در این مسیر از ۰/۰۵ کمتر است، لذا می توان بیان نمود که فرض محقق با ۹۵ درصد اطمینان تایید می شود. میزان ضریب مسیر میان رابطه والدین بر مهارت اجتماعی برابر ۰/۶۲ می باشد. سومین فرضیه تحقیق بین انتظارات والدین از فرزندان و مهارت های اجتماعی آنها ارتباط برقرار می کند که نتیجه در زیر آمده است.

جدول ۸- نتایج ضرایب همبستگی و اعداد معناداری مدل پژوهش برای فرضیه سوم

مولفه	t	ضریب مسیر	ضریب همبستگی	سطح معناداری	نتیجه
انتظارات والدین بر مهارت اجتماعی	۱۱,۸	۰,۵۶	۰,۳۱	۰,۰۱	تایید

همانطور که در جدول ۸ مشخص است مقدار t میان انتظارات والدین بر مهارت اجتماعی برابر ۱۱/۸ می باشد و بیشتر از ۱/۶۴ برآورد شده است و همچنین سطح معناداری در این مسیر از ۰/۰۵ کمتر است، لذا می توان بیان نمود که فرض محقق با ۹۵ درصد اطمینان تایید می شود. میزان ضریب مسیر میان انتظارات والدین بر مهارت اجتماعی برابر ۰/۵۶ می باشد. فرضیه چهارم ادعای می کند بین مشارکت والدین در امور فرزندان و مهارت های اجتماعی دانش آموزان ارتباط وجود دارد

جدول ۹ نتایج ضرایب همبستگی و اعداد معناداری مدل پژوهش برای فرضیه چهارم

مولفه	t	ضریب مسیر	ضریب همبستگی	سطح معناداری	نتیجه
مشارکت والدین بر مهارت اجتماعی	۱۳,۷۴	۰,۷۲	۰,۵۲	۰,۰۱	تایید

همانطور که در جدول ۹ مشخص است مقدار t میان مشارکت والدین بر مهارت اجتماعی برابر ۱۳/۷۴ می باشد و بیشتر از ۱/۶۴ برآورد شده است و همچنین سطح معناداری در این مسیر از ۰/۰۵ کمتر است، لذا می توان بیان نمود که فرض محقق با ۹۵ درصد اطمینان تایید می شود. میزان ضریب مسیر میان مشارکت والدین بر مهارت اجتماعی برابر ۰/۷۲ می باشد. فرضیه پنجم بیان می کند که بین نظارت والدین بر دانش آموزان و مهارت های اجتماعی آنها ارتباط وجود دارد.

جدول ۱۰- نتایج ضرایب همبستگی و اعداد معناداری مدل پژوهش برای فرضیه پنجم

مولفه	t	ضریب مسیر	ضریب همبستگی	سطح معناداری	نتیجه
نظارت والدین بر مهارت اجتماعی	۱۱,۷۷	۰,۵۵	۰,۳	۰,۰۱	تایید

همانطور که در جدول ۱۰ مشخص است مقدار t میان نظارت والدین بر مهارت اجتماعی برابر ۱۱/۷۷ می باشد و بیشتر از ۱/۶۴ برآورد شده است و همچنین سطح معناداری در این مسیر از ۰/۰۵ کمتر است، لذا می توان بیان نمود که فرض محقق با ۹۵ درصد اطمینان تایید می شود. میزان ضریب مسیر میان نظارت والدین بر مهارت اجتماعی برابر ۰/۵۵ می باشد.

فرضیه ششم وجود رابطه بین ساختار خانواده و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان را مطرح می‌کند

جدول ۱۱- نتایج ضرایب همبستگی و اعداد معناداری مدل پژوهش برای فرضیه ششم

مولفه	t	ضریب مسیر	ضریب همبستگی	سطح معناداری	نتیجه
ساختار خانواده بر مهارت اجتماعی	۹,۶۶	۰,۳۹	۰,۱۵	۰,۰۱	تایید

همانطور که در جدول ۱۱ مشخص است مقدار t میان ساختار خانواده بر مهارت اجتماعی برابر ۹/۶۶ می‌باشد و بیشتر از ۱/۶۴ برآورد شده است و همچنین سطح معناداری در این مسیر از ۰/۰۵ کمتر است، لذا می‌توان بیان نمود که فرض محقق با ۹۵ درصد اطمینان تایید می‌شود. میزان ضریب مسیر میان ساختار خانواده بر مهارت اجتماعی برابر ۰/۳۹ می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق حاضر نشان دهنده این است که میزان سرمایه اجتماعی والدین شهرضا در حد متوسط است. این مسئله با نتایج تحقیق گریزل (۲۰۰۷) در پژوهشی به تفاوت نقش حمایتی والدین در ایجاد دلبستگی، مهارت‌های اجتماعی پرداختند، هوانگ (۲۰۰۸) در تحقیق خود به عنوان ((سرمایه اجتماعی و موفقیت دانش‌آموزان دبیرستانی در نروژ))، همخوانی داشت. به نوع دیگر بر خلاف آنهایی که فکر می‌کنند مهارت اجتماعی ارتباطی با سرمایه اجتماعی ندارد و در شهرستان‌ها سرمایه اجتماعی در حال نزول است، نتایج این تحقیق مانند تحقیق هوانگ حاکی از میزان نسبتاً خوب سرمایه اجتماعی والدین است. با توجه به نظریه انتخاب منطقی باور دارد که تمام رفتارها از تعقیب افراد برای سودشان سرچشمه می‌گیرد) بنا براین از نگاه کلمن تعامل اجتماعی به عنوان شکلی از مبادله در نظر گرفته می‌شود. بتوان گفت که بسیاری از والدین آن را منبعی برای همکاری و توسعه اجتماعی می‌داند. والدین شهرضا با توجه تنوع هنجارها به دلیل افزایش مهاجرت و حاشیه نشینی برای افزایش سرمایه اجتماعی نیازمند فرهنگ سازی و سازمان‌های مردم نهاد بیشتری در راستای مسائل اجتماعی هستند. (فیروز بخت و بیگی، ۱۳۸۶: ۱۵-۱۴). به نظر می‌رسد یکی از مشکلات در جامعه جهانی و همچنین کشور ما می‌باشد. تحلیل‌های استنباطی آزمون کولموگروف-اسمیرنوف نشان داد که سطح معناداری برای تمام متغیرهای این پژوهش بیشتر از ۰/۰۵ است، بنابراین آماره اسمیرنوف در خصوص متغیرها در سطح ۰/۰۵ خطا معنی دار نبوده و بر این اساس توزیع متغیرها نرمال می‌باشد. برای سنجش ارتباط بین رابطه و نظارت والدین بر مهارت اجتماعی دانش‌آموزان از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج بررسی ارتباط بین رابطه والدین و مهارت اجتماعی دانش‌آموزان نشان داد که سطح معناداری بین رابطه والدین و مهارت اجتماعی برابر ۰/۰۰۳ است و از ۰/۰۵ (مقدار سطح خطا) کوچکتر است، بنابراین فرضیه تایید می‌شود و بین دو متغیر رابطه معناداری وجود دارد. مقدار ضریب همبستگی بین رابطه والدین و مهارت اجتماعی ۰/۴۴۵ است، که یک همبستگی مثبت است و هرچه رابطه والدین بیشتر باشد، مهارت اجتماعی بیشتر است. نتایج این فرضیه با نتایج پژوهش هوانگ (۲۰۰۸) همسو می‌باشد. نتایج جدول بررسی رابطه بین نظارت والدین و مهارت اجتماعی دانش‌آموزان نشان داد که سطح معناداری بین نظارت والدین و مهارت اجتماعی برابر ۰/۰۶۱ است و از ۰/۰۵ (مقدار سطح خطا) بزرگ‌تر است، بنابراین فرضیه رد می‌شود و بین دو متغیر رابطه معناداری وجود ندارد. نتایج پژوهش نشان داد که سطح معناداری بین ساختار خانواده و مهارت اجتماعی برابر ۰/۰۱۱ است و از ۰/۰۵ (مقدار سطح خطا) کوچک‌تر است، بنابراین فرضیه تایید می‌شود و بین دو متغیر رابطه معناداری وجود دارد. مقدار ضریب همبستگی بین ساختار خانواده و مهارت اجتماعی ۰/۳۷۷ است، که یک همبستگی مثبت است و هرچه ساختار خانواده بیشتر باشد، مهارت اجتماعی بیشتر است. نتایج این فرضیه با نتایج پژوهش گریزل (۲۰۰۷)، همسو می‌باشد. زیرا ساختار خانواده بر انگیزش پیشرفت تحصیلی، موفقیت تحصیلی و موفقیت اجتماعی آنان تاثیر گذار می‌باشد. برای سنجش

ارتباط بین انتظارات و مشارکت والدین بر مهارت اجتماعی دانش‌آموزان از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. در این فرضیه از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج جدول بررسی ارتباط بین انتظارات والدین و مهارت اجتماعی دانش‌آموزان نشان داد که سطح معناداری بین انتظارات والدین و مهارت اجتماعی برابر ۰/۰۳۱ است و از ۰/۰۵ (مقدار سطح خطا) کوچکتر است، بنابراین فرضیه تایید می‌شود و بین دو متغیر رابطه معناداری وجود دارد. مقدار ضریب همبستگی بین انتظارات والدین و مهارت اجتماعی ۰/۲۷۷ است، که یک همبستگی مثبت است و هرچه انتظارات والدین بیشتر باشد، مهارت اجتماعی بیشتر است. نتایج این فرضیه با پژوهش زیبا آیینی (۱۳۹۵) همسو می‌باشد. نتایج جدول بررسی ارتباط بین مشارکت والدین و مهارت اجتماعی دانش‌آموزان نشان داد که سطح معناداری بین مشارکت والدین و مهارت اجتماعی برابر ۰/۰۱۷ است و از ۰/۰۵ (مقدار سطح خطا) کوچکتر است، بنابراین فرضیه تایید می‌شود و بین دو متغیر رابطه معناداری وجود دارد. مقدار ضریب همبستگی بین مشارکت والدین و مهارت اجتماعی ۰/۳۷۴ است، که یک همبستگی مثبت است و هرچه مشارکت والدین بیشتر باشد، مهارت اجتماعی بیشتر است. نتایج این فرضیه با نتایج پژوهش گریزل (۲۰۰۷)، همسو می‌باشد. زیرا سطح انتظارات و مشارکت والدین از فرزندان نشان بر انگیزش پیشرفت تحصیلی، موفقیت تحصیلی و موفقیت اجتماعی آنان تاثیر گذار می‌باشد. در نتیجه می‌توان با ارتقا بخشیدن و هدفمند کردن سطح انتظارات و مشارکت والدین موفقیت دانش‌آموزان را ارتقا بخشید.

فهرست منابع و مآخذ

- آیینی، زیبا. (۱۳۹۵). "بررسی تاثیر انواع سرمایه (اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی) خانواده بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان (مطالعه موردی شهر تهران)"، پایان نامه دکتری جامعه‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان
- - از کیا، مصطفی و غلامرضا غفاری. (۱۳۸۳). توسعه روستایی با تاکید بر جامعه‌شناسی روستایی ایران. تهران، نشر نی.
- بوردیو، پیر. (۱۳۸۰). نظریه کنش: دلایل عملی و انتخاب عقلانی، ترجمه: مرتضی مریدها، تهران: انتشارات نقش و نگار.
- جانعلیزاده چوب‌بستی، حیدر؛ غلامرضا خوش‌فر و مهدی سپهر (۱۳۹۰). «سرمایه فرهنگی و موفقیت تحصیلی: ارزیابی تجربی مدل‌های نظری» پژوهش‌نامه میانی تعلیم و تربیت دانشگاه فردوسی مشهد سال اول، شماره ۲.
- هارچی، اوهان، ساندرز، ریکستین، دیکسون، دیوید (۱۳۸۶). مهارت‌های اجتماعی در ارتباطات بین فردی، ترجمه خشایار بیگی و مهرداد فیروز بخت، تهران: انتشارات رشد
- سیف، علی اکبر (۱۳۸۶) روانشناسی پرورشی (آموزش و یادگیری)، تهران: نشر آگاه.
- کلمن، جیمز. (۱۳۷۷). بنیادهای نظریه اجتماعی، ترجمه: منوچهر صبوری، تهران: نشر نی.
- نوغانی، محسن (۱۳۸۶). "تاثیر نابرابری سرمایه فرهنگی بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی در دست‌یابی به آموزش عالی"، فصلنامه تعلیم و تربیت، سال بیست و سوم، شماره ۳، پائیز، ص ۱۰۲ - ۷۱.
- امیراحمدی، رحمت‌اله، نوابخش، مهرداد، زنجانی، حبیب‌الله. (۱۳۹۵). بررسی نقش سرمایه فرهنگی - اجتماعی بر مشارکت شهروندان در نوسازی بافت‌های فرسوده شهری (مطالعه موردی: شهر مشهد). پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر (علمی - پژوهشی)، ۵(۸)؛ ۱۲۳-۱۴۳.
- نوابخش، مهرداد؛ سروش فتحی "شیوه‌های فرزند پروری و سازگاری اجتماعی فرزندان" مجله پژوهشی دینی ۰۹۳۱ تابستان ص ۳۳-۴۶
- نوابخش، مهرداد؛ فاطمه هاشم نژاد؛ وحید زادشم پود (بررسی آثار اینترنت و موبایل در تغییر هویت جوانان ۲۹-۱۵ سال استان مازندران) مجله جامعه‌شناسی مطالعات جوانان تابستان ۹۸۳۱، از ص ۵۴۱-۰۷۱ شماره ۱

- نوابخش، مهرداد و فدوی، جمیله (۱۳۸۷)، «بررسی ابعاد سرمایه اجتماعی و نقش آن در توسعه شهری»، پژوهش‌نامه علوم اجتماعی، سال دوم، شماره ۱: ۲۵-۴۷.
- نوابخش، مهرداد؛ محمد رضا پویافر (بررسی نشانه‌های عرفی شدن برای مطالعه تجربی در ایران) نشریه مسئله اجتماعی ایران سال یکم. شماره (۹۸۳۱)
- Bourdieu, Pierre. (1985). "The forms of capital". In Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education. Edited by Richards. p.p. 241- 258. New York: Greenwood pub.
- Cheng, Shiah-Tarnng. (2012). Cultural capital, Economic capital, and Educational Achievement, Ph.D. dissertation in Sociology, Michigan State University
- Coleman, James S. (1988) "Social Capital in the Creation of Human Capital" *American journal of Sociology* v.94 Supplement, p.s95- s120.
- Grizzle .j & c.(2007). Developmental differences in relations among parent protectiveness .Attachment social skill. Social anxiety and social competence in juveniles with asthma or diabetes .dissertation doctor of philosophy. University of Texas.
- Huang, lihong. (2008). "Social capital and school achievement in Norwegian Secondary schools" from: <http://dx.doi.org/10.1016/j.lindif.2008.11.004>

An Analysis of the relationship between Parents' social and cultural capitals and social developmental skills in the city of Shahreza

Mansour Haghghatian¹

Department of Sociology, Dehaghan Branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran

Zeinab Motaghi²

Department of Sociology, Dehaghan Branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran (corresponding author)

Reza Esmaili³

Department of cultural studies, Khorasgan Branch, Islamic Azad University, Esfahan, Iran

Abstract: Given that the contemporary world is becoming increasingly more complicated, the acquisition of social skills related to social development become ever more important so that today's youth can understand and play their social roles more responsibly. Also, given the importance of the role of parents in the socialization process of their children, this article aims to study the relationship between Parents' social and cultural capitals and Pupils' social skills in the city of Shahreza. Coleman's social capital theory and Bourdieu's cultural capital theory were used as the theoretical framework. The research population consisted of all primary and secondary students of shahreza in age range of 11-14, of which using Cochran's formula, 383 individuals were chosen as the sample via a cluster and accidental sampling technique. The research tool had face validity and reliability alpha for parents' social and cultural capitals was 0.87 and for children's social skills was 0.89. The results showed that both parents' social and cultural capitals and children's social skills were at the medium level. It was also shown that social skills were significantly related to family structure ($r= 0.38$), parents' relations with children ($r= 0.38$), parental supervision ($r= 0.30$), and parental involvement with children's educational activities ($r= 0.52$). All independent variables together could explain around 31 percent of the variations of the dependent variable.

Keywords: social and cultural capitals, social skills, parental supervision, family structure, parental involvement.

¹ Email: mansour_haghghatian@yahoo.com

² Email: zeinab.motaghi@gmail.com (Corresponding Author)

³ Email: esmaili40@yahoo.com